

Posudek na diplomovou práci Simony Demmer Filmový obraz a společnost

Diplomová práce Simony Demmer je věnována rozboru filmového obrazu v korelaci se změnami, které si vynucuje vývoj soudobé postmoderní společnosti, především v rovině percepce skutečnosti. V úvodu své práce autorka upozorňuje na specifický přínos fotografického a filmového obrazu k diferencovanější percepci reality. V kapitole Kinematografická společnost, v její úvodní části, se autorka zabývá reflexivní a dohlížejší složkou voyeurství jako implicitní součástí filmové produkce. Nastup kinematografické společnosti je spojován s důvěrou v technický obraz a s nastolením slídivého a dohlížejšího pohledu do sféry soukromého. Autorka z toho dovozuje, že soudobá společnost rozvinula novou vizuální technologii, která může sloužit také jako nástroj dohledu nad jejími členy.

Další kapitola knihy je věnována problematice filmového obrazu. Autorka se v této kapitole zamýšlí nad tím, jak nástup filmové produkce do světa naší každodennosti vnáší i předformátový způsob vidění, který osamostatňuje jednu verzi performatizace vidění, tedy verzi technických obrazů, logiku pohyblivých obrazů, která zanechává nesmazatelné stopy na naší vizuální percepci.

V kapitole Filmový obraz je autorčina pozornost věnována obrazové komunikaci a specifické povaze filmového obrazu, který vyžaduje schopnost vytvářet imaginární objekty, děje a události. Síla a intenzita filmového obrazu předpokládá představivost. V další části textu se pak autorka věnuje popisu toho, jak se kinematografická společnost podílí na obecnější změně výkladu zákonitostí světa, kdy naše smysly postupně opouštějí dosavadní hranice těla a stávají se součástí technických dispozitivů.

Film se stává významnou součástí nových optik, které ukazují nové horizonty, jež si člověk dosud nedokázal představit, tvrdí autorka v úvodu další kapitoly věnované Obrazu pohybu. Celá kapitola je explikací obrazu pohybu a obrazu času v Deleuzově duchu.

Deleuzem se zabývá autorka i v kapitole Kinematografie a pohyb. Zdůrazňuje myšlenku, že kinematografie působí na náš mentální aparát, jenž je ovlivňován a korigován díky vlivu režimu zobrazování, který působí nad rámec našeho přirozeného vnímání. Vztah pohyb čas, s nímž pracuje film, vtiskuje do percepce a mentálního pole člověka jiný, zrychlený a prostříhaný formát zkušenosti vnímání. V závěru celé práce autorka vyzdvihuje myšlenku, že využití filmového obrazu poskytuje poměrně rozmanité možnosti pro konstrukci celku, který se sám může stát obrazem sebeproměny.

Simona Demmer se ve své práci vyrovnává s nesmírně náročnou tematikou vztahu filmového obrazu a skutečnosti. Čerpá ze základní literatury k tomuto tématu a většinou ji interpretuje inspirativním způsobem. Zároveň se však ukazuje ze zpracování tohoto tématu, tak jak je autorka podává, zůstává na mnoha místech útržkovité. Také úvod a závěr práce by měl být podán systematičtějším způsobem a měl by v něm být výrazněji vyjádřen záměr práce a v závěru i shrnutí poznatků, k nimž autorka dospěla. Na druhé straně je třeba ocenit autorčinu znalost problematiky a mimořádnou schopnost interpretace obtížných částí základní literatury, se kterou pracuje. Doporučuji tuto práci k ústní obhajobě.

Doc. PhDr. Ivan Mucha, CSc.